

DIGIBEST PROJEKTA REĢIONĀLĀ PĒTĪJUMA UN SALĪDZINOŠĀ NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

DIGITĀLĀS TRANSFORMĀCIJAS SITUĀCIJA LATVIJAS MVU

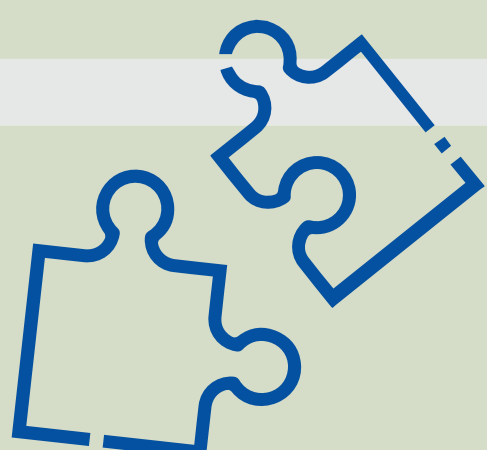
REĢIONĀLAIS PĒTĪJUMS

DigiBEST projekta laikā tika veikts reģionālais pētījums, kurā tika identificēta situācija, izaicinājumi, un iespējamie risinājumi Latvijas MVU DT uzlabošanai. Pētījumā tika veikta kompleksa analīze – tostarp SVID izvērtējums un uzņēmēju aptaujas.

SALĪDZINOŠAIS NOVĒRTĒJUMS

DigiBEST projekta laikā tika veikts salīdzinošais novērtējums, lai novērtētu Latvijas MVU DT līmeni un sniegtu ieteikumus tam, kā veicināt digitalizāciju MVU.

Galvenās identificētās problēmas Latvijas uzņēmējdarbības vidē

Zema uzņēmēju produktivitāte un motivācijas trūkums investēt DT

Zema digitālo tehnoloģiju izmantošana MVU gan klientu atbalsta procesos, gan pārdošanā

Prasmju (digitālo, uzņēmējdarbības un vadības) un finanšu trūkums

Zems privātā sektora investīciju īpatsvars pētniecībā un attīstībā

Ar uzņēmējdarbību saistītie pakalpojumi (t.sk. uzņēmējdarbības atbalsts) ir sadrumstaloti, nepietiekami orientēti uz klientu un no sadales efektivitātes viedokļa - neoptimāli

Apmācību trūkums darbinātā

Zems inovāciju līmenis

Apgrūtināta nodokļu politika

Kur esam stipri un kur vēl būtu jāpiestrādā?

MVU digitālā transformācija Latvijā

Stiprās puses

- Labi nostiprināta IKT infrastruktūra
- Pieejamība digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem
- Iespēja izmantot attālinātā darba iespējas ārvalstu ekspertu piesaistei

Iespējas

- Pieejamība finanšu un cita veida atbalsta instrumentiem
- MVU ir iespējas augt, veikt DT, izmantojot jau esošos resursus
- Cilvēkresursu trūkums mudina uzņēmējus meklēt inovatīvus digitālos risinājumus

Vājās puses

- Izpratnes trūkums par digitālajiem procesiem un risinājumiem
- Motivācijas trūkums un bailes izkāpt no komforta zonas, nav apzinātas biznesa vajadzības
- Nav kapacitātes digitalizācijas īstenošanai

Draudi

- Izglītības sistēmas neatbilstība – “vecās skolas” mācību prakse
- Īstermiņa domāšana attiecībā uz biznesa attīstību
- Problēmas datu vākšanā – grūtības identificēt mazos uzņēmumus ar zemu digitālo transformāciju

Digitālo risinājumu lietošanas tendences Latvijas uzņēmumos⁷

99%

lieto e-pastu un VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu

71%

- sūta klientiem elektroniskos rēķinus
- preču/pakalpojumu pasūtījumus veic elektroniski (tīmekļa vietnēs vai mobilajās aplikācijās)

54%

ir tīmekļa vietne vai konts sociālajos tīklos

Kāpēc uzņēmumi...⁸

...nesūta klientiem elektroniskus rēķinus?

Jo nav vajadzības – visi ienākumi nāk caur kases aparātu (46%)

...neievieš sistēmu pasūtījumu automātiskai saņemšanai (piem., internetveikalu)?

Jo tas nav lietderīgi, neder uzņēmuma specifikai (78%)

...neglabā datus mākonī?

Jo nav šādas vajadzības, tas nešķiet lietderīgi (74%)

...nav izstrādājuši mājaslapas un konta sociālajos tīklos?

Jo nav šādas vajadzības, labi veicas bez tām (82%)

Labās prakses piemēri

Industry 4.0. initiative (Portugāle). THEIA instruments, pašnovērtējuma tests uzņēmumiem, kas parāda uzņēmuma digitālo briedumu un jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi.

Digital Advisors (Spānija). Personalizētas konsultācijas MVU, ko vada sertificēti informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (turpmāk – IKT) konsultanti.

Ticcamaras program (Spānija). Ceļa karte DT ieviešanai uzņēmumos. Orientācija uz uzņēmuma specifiskajām vajadzībām, izstrādājot jauktu diagnostikas metodiku, atbalsta risinājumu ieviešanai un zināšanu izplatīšanas procesā.

Austrija MVU izmanto valsts programmu, lai piesaistītu saviem uzņēmumiem sertificētus IT speciālistus kā konsultantus, kas visa digitalizācijas ceļa garumā ir klātesoši, palīdz pielietot un ieviest aktuālākās digitālās tendences.

Norvēģijā ir izstrādāta īpaša tīklošanās (networking) programma mikro-uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem – šādi diskusijā par digitalizāciju tiek iekļauti visu tipu uzņēmumi. Šajā programmā galvenais ir panākt, lai digitalizācija atbilstu uzņēmumu specifikai, nevis otrādi.

Turpmāk uzņēmējiem un lēmumu pieņēmējiem ir jāstrādā pie norādītā:

INFORMĀCIJAS SADRUMSTALOTĪBAS MAZINĀŠANA

uzņēmējiem ir nepieciešama vienkopus pieejama informācija, kura atbildētu uz visiem viņu jautājumiem saistībā ar DT, uzņēmēji bieži nezina par piedāvājumiem, atbalsta mehānismiem, nezina, pie kā vērsties, nemeklē informāciju

ĪSTERMIŅA UN ILGTERMIŅA IZMAIŅU NOZĪMES LĪDZSVAROŠANA uzņēmējiem ir grūti pašiem sev identificēt skaidru rīcības plānu, kas sniegtu pienesumu un palīdzētu sasniegt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķus

DIALOGS STARP REĢIONIEM UN VALSTI

uzņēmējiem reģionos trūkst pārliecības par savu lomu un pilnvarām valsts plānu īstenošanā

ATBILSTOŠU MĀCĪBU NODROŠINĀŠANA UN KONSULTĀCIJU NODROŠINĀŠANA

tieši ekspertu konsultācijas un uzņēmēju, kas jau ieviesuši DT, pieredze spēj iedrošināt un iedvesmot ieviest pārmaiņas

Latvijas salīdzinošo novērtējumu veica: Linda Randall, vecākā izpētes padomdevēja Nordregion (Norvēģija), Mari Wøien Meijer, Nordregion pētniece (Norvēģija) un Markus Roth, CreativeBITS uzņēmuma īpašnieks un IT konsultants ar specializāciju digitālajā transformācijā un digitālo biznesa moduļu izstrādē.

PAR PROJEKTU:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) 2019. gadā uzsāka projekta DigiBEST īstenošanu. Ar šī projekta starpniecību paredzēts veicināt mazo un vidēju uzņēmumu (MVU) konkurētspēju, izmantojot MVU digitālo transformāciju Eiropas reģionos, piedāvājot risinājumus, lai uzlabotu to kapacitāti izmantot progresīvas tehnoloģijas un jaunas inovatīvas uzņēmējdarbības metodes. Projektu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Norvēģijas nacionālais fonds INTERREG EUROPE programmas ietvaros.

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās attīstības fonds